

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska polit-
vzeta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja

za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 15.

V Ljubljani v torek, 20. januarija 1885.

Tečaj II.

Jugoslovanski klub.

Kakor je našim čitateljem uže znano, sprejelo je „Slovensko društvo“ v Mariboru nedavno resolucijo, v kateri se veli: „V dosedajšnjem ravnopravnosti smatramo za neizogibno potrebno, da Slovenci od Trsta do Mure in od Novega Mesta do Beljaka v prihodnjih volitvah za državni zbor izvolimo takšnih poslancev, ki bodo zraven koristi svojega volilnega okraja gledali tudi na koristi celega naroda slovenskega, in vstopivši s primorskimi, isterskimi in dalmatinskimi Hrvati v poseben klub poskušali nam priboriti naše narodne pravice v vzajemnem postopanju s českim, poljskim, ruskim klubom in nemškimi konservativci.“

Koj ko smo prečitali to resolucijo, urinilo se nam je opravdano dvojeno o koristnosti nameravanega jugoslovanskega kluba in naš list povzdignil je svoj glas, svareč pred takim nepremišljenim cepljenjem državnozbornske večine ter pokazujoč na škodljive posledice, katere bi secesija Jugoslovanov iz Hohentwartovega kluba vsakako morala imeti. Ako je kedó še dvoji ob opravljanosti naših v omenjenem članku navedenih razlogov, uvodni članek nedeljske „Neue freie Presse“ mora mu odpreti oči, škodoželjnost, katera govori iz opozicijskega lista, mora ga prepričati, da bi vstvorivši jugoslovanski klub napeljali vodo na mlin zjedinjene levece, a nam samim zadali udarec, kateri bi za delj časa pokopal vse naše nade, stavljene v državni zbor.

Glavno glasilo zjedinjene levece uže eskomptuje vstvoritev jugoslovanskega kluba ter ne more brzdati svoje radosti, meneč, da uže bije zadnja ura Hohentwartovemu klubu ter posredno tudi večini državnega zbora. „Slovenci, Italijani in nemški konservativci, kateri so se bili zbrali okolo fundamentalnega

grofa — pravi „N. fr. Presse“ — ne morejo več strpeti v jednom klubu. Misel, katera v tem trenutku vsa slovenska srca v Kranjski, Južni Štajerski, Istri in Primorji navdaja, je vstvoritev velikega jugoslovanskega kluba.“ Bolje poznavajoč razmere v naši domovini nego-li dunajski list, ki si pribavlja informacije o naših razmerah iz razmerah iz tendencioznih in lažljivih ljubljanskih dopisov, smemo zagotoviti opozicijsko gospodo, da so v tem oziru njene nade po polnem jalove. Res se nahaja pri nas nekoliko političnih burkležev, kateri bi, hoteč ponoviti zbledeli njih nimbus, z veseljem pozdravili secesijo; no ogromna večina naroda slovenskega neče in ne more odobravati pogubonosnega početja; porok za to nam je politična zrelost našega naroda. Kdor pazno motri gibanje in delovanje Hohentwartovega kluba, priznati mora, da so naši narodni poslanci za svoje težnje v njem vselej našli poslušno uho ter da nimajo vzroka, zapustiti izkušnega vodjo grofa Hohentwarta in zanesljive sobojevnike — nemške konservativce.

A še drug, ne manj tehten razlog proti secesiji mora se vzeti v poštev. Bliža se čas novih državnozbornskih volitev. Bolj nego kedaj poprej, treba nam bode ob času volitev popolne jedinstosti, katera se pa ne more doseči, ako se v državnem zboru ruši vez, ki spaja večino narodnih zastopnikov. Očividno je uže zdaj, da bode zjedinjena levica napela vse svoje moči, da bi podrla zborovo večino; uže sedaj kliče: *Alle Mann an Bord!* roteč, naj se v odločilnem trenutku ne jemlje obzir na malenkostne strankarske diference. A mi? Mi naj rušimo poslopje, v katerem živimo varno zavetje? Je-li so si oni, kateri hoté lehkomišljeno započeti razdor, tudi svesti odgovornosti, katero prevzemajo pred narodom našim? Je-li ne čujejo svarečih glasov, prihajajočih iz

domačih pokrajin, kakor tudi od sorodnih nam bratov iz stolnice česke?

„Neue freie Presse“ se raduje, da se bode s stvoritvo jugoslovanskega kluba začela rušiti sestava državnega zbora, da se bodo iz političnih strank stvorile zgolj narodne, katere bi morale prej ali slej pokopati tudi sedanji vladni sistem. Posledica ta bi res bila neizogibna, torej pa tudi moramo v prvi vrsti skrbeti za to, da ne stvorimo potrebne premise.

V celem naobraženem svetu izgublja narodnostno vprašanje polagoma svojo ostrino, a na površje prihaja gospodarstveno vprašanje. Borba za obstanek postaja z vsakim dnem ostrejša, zatorej mora tudi zakonodavni zborom biti prva naloga, da se prebivalstvu, katero kliče za kruhom, ne podaja kamen, temveč da se mu dajo potrebni pogoji v prospah materijalnega blagostanja. Narod naš, posebno pa kmetijski stan, pač težko čuti bremena, katera morajo nositi njegova pleča ter željno pričakuje pomoči od svojih zastopnikov. Na delo torej, gospoda, tu vam je odprto široko polje, tu pokažite, da ste prijatelji narodu ne samo z besedo, nego tudi v dejanji! Narodni klubi, v katere nočete razcepiti državni zbor, netili bodo pač plamen narodnostnega prepira, a ne bode jim preostajalo časa za blagotvorno gospodarstveno delovanje.

Toda dovolj! O nepotrebnosti, da celó škodljivosti novega kluba v okrilju državnozbornske večine v politično zrelom našem narodu pač ne more biti dvojbe; zatorej smo tudi prepričani, da seme razdora ne bode pognalo kalí, temveč da bode narod slovenski pri prihodnjih volitvah v državni zbor volil le može, kateri imajo smisla za materijalne njegove potrebe, može, kateri ne bodo rušili, temveč uévrščevali toli nam potrebno slogo in jedinstvo med raznorodnimi življenjskimi državnozbornske večine. Pozor torej rojaki!

Listek.

Spomini na Črno Goro.

(Dalje.)

II.

Podgorica ima prav orientalsko lice. Čaršija in njene neštivilne ute za prodajalnice, umazane postranske ulice z nizkimi hišami, ki se kregajo z vsemi katerimi le koli pravili stavbinske umetnosti, obili košati vrta in vodnjaki, živo življenje po cestah, po katerih ponujajo prodajalci z glasnim vpitjem svoje blago na prodaj — vse to me je živo spominalo turškega oddelka v Belem Gradu, ki je dajal takrat srbski stolici tako čudno lice. Podgorica šteje kakih 6000 ali še več stanovnikov, ter je bila, dokler še pod turško petó, mimo Skadra najvažnejše tržno mesto. Trg v Podgorici je bil znan daleč na okolo; obiskovali so ga vsi okolo nahajajoči se narodiči. Tu so se shajali vsi, ki so imeli kaj prodajati ali kupovati. Trgovci iz Vir-Bazara in Črnojevičke Rjeke, kmetje iz zetaške doline, Črnogorci iz Bjelopavličev, celó Nikšičani se niso zbal dolzega in težavnega pota preko groznega skalovja. Sešli so se, kadar je klicač oznanjal pričetek trga. V gnječi mešale so se

z krščanskimi in turškimi nošami fantastične noše albanskih rodov, zlasti sosednih Klemen-tov, Grudov, Hotov in Kastratov.

Na tem trgu je bilo celó živo. Izza pasov štrlelo je orožje vsake vrste, ali pak se opletalo beder. Take dni so shajali prijateljski drug tik družega: turban, fez in črnogorska čepica, na uho pak so zvedavemu tujeu doneli najrazličnejši in najbolj nerazumljivi glasovi. Tu divani Črnogorec svoje srbsko narečje, ki ga takoj izdá in loči od Ercegovca, kajti le-ta govori jedino le klasično in čisto srbščino nedosegljivih srbskih narodnih pesni. Tam zopet se čujejo najrazličnejša albanska narečja. Le turščina zdi se nekako zanemarljena in celó bogati in imeniti begi iz Podgorice poslužujejo se rajše srbščine.

Ves ljud je bil pomešan med seboj; težko se je razločil gospod od prostaka, beg od trgovca, kristijan od Muhamedanca. In vender — tedanjih razmer večí bi bil krščanskega raje prav lahko spoznal. Saj ni imel orožja za pasom, in celó ponosni Črnogorec moral je, stopivši v mesto, oddati svoje samokrese in svoj handžar, da ne bi spravil pravovernih moslimov v jezico.

Kako drugače pak je danes, ko plapolá nad poveljništvom v Podgorici črnogorski prapor. Sedaj se ponosen sprehaja črnogorski vojak ves v orožji po ulicah Podgorice, in ne-

kdaj tako pohlevni raja iz zetaške doline prodaja, poprej tako razvpito črnogorsko čepico na glavi in svoj bliščeči handžar za pasom, brez strahú svoje blago, dobro vedoč, da ga brani postava vsacega razžaljenja od strani kacega hudomušnega postopača; a nekdanj tako mogočni beg stopa sedaj miren in počasen, ne ozirajoč se na levo, ne na desno, po ulicah podgoriških, toda brez samokresov in handžara, priprost državljan, kakor vsakdo drugi, podložnik kneza črnogorskega. Zapustila je sicer marsikatera muhamedanska rodovina Podgorico, a večina jih je ostala ter živa v miru dobrote črnogorskih postav. Nihče jih ne sme bodi-si kakorkoli žaliti, z nobeno besedico ne sme Črnogorec Turka neljubo dirnuti, in kneževim častnikom in sodnijam zapovedalo se je strogo, vsako tako razžaljenje kolikor mogoče kaznovati. Prigodilo se je, kakor se mi je pripovedovalo, da so se hoteli ubožnejši Turki, hoté si zadobiti tem potem naklonjenost Črnogorcev in si osiguriti svoje shajanje, pokristijaniti. „Ne storite tega“, dejal jim je črnogorski poveljnik, „težko vam bode pustiti stare navade vaših očetov. Ostanite zvesti svoji veri, v kateri ste vzrastli, služite svojemu Bogu, ki je vender tudi naš Bog, kakor ste delali doslej. Vklanjajte se obstoječim postavam in živeli boste srečno in v miru, kakor ste živeli doslej.“

Pomen trgovinskih in obrtnih zbornic.

V Slovincih je še vedno premalo zanimanja za volitve. To je pač morda lahko pojasnjevati iz tega, ker so bili Slovenci in so še po mnogih mestih potisnjeni v manjšino v vseh važnejših korporacijah in zastopih; to odvezlo jim je zaupanje v same sebe. Tu in tam poskusili so morda parkrat priboriti si pri volitvah večino, a vsled hude agitacije in uporabljanja vseh možnih umazanih, nedovoljenih sredstev od nasprotne strani so vendar propali, izgubili so nadejo do zmage, postali so lahkomišelniki, češ, saj itak ne opravimo nič. Drugim pa se zdi morda celó vmešavanje v volitve nepotrebno, češ, moj glas tako ne bode odločil, ali pa, saj te volitve tako nimajo nobenega pomena, meni je jedno, naj bode voljen ta ali oni. Tako umovanje in nepoznanje vrednosti volitve bilo nam je uže večkrat v veliko škodo. Da bi bilo pri nas ljudstvo nekoliko bolj politično zrelo, da bi se bili zanimali uže zdavnaj za volitve z ono resnostjo, kakor se godi pri drugih narodih, gotovo bi bili si uže pridobili v vseh zastopih narodno večino, se ve da, kjer je to po razmeri prebivalstva možno.

Pred nekaterimi leti bilo je pri nas na Kranjskem tudi zanimanje za volitve v trgovinsko in obrtno zbornico zeló mlačno. Ta mlačnost — se ve da še več neko nečuvno pritiskanje — bila je vzrok, da smo ostali v manjšini. Marsikdo si je mislil: Kaj čem voliti, kaj imam neki od trgovinske in obrtne zbornice?

Umestno bode morda, če zdaj, ko se ravno bližajo zopet volitve v to zbornico, odgovorimo na gorenje vprašanje ter opozorimo čestite volilce na velevažno nalogo trgovinske in obrtne zbornice. Najbolje pa bomo morda pojasnili to vprašanje, če pogledamo v zakon, katere pravice in dolžnosti so tam odkazane trgovinski in obrtni zbornici.

Zakon z dné 29. junija 1868 določa v § 2., naj se zbornice posvetujejo o željah in predlogih gledé trgovinskih in obrtnih zadev, to se pravi, zbornice imajo pravico in, če kompetentna oblastva zahtevajo, dolžnost, da naznanijo svoje nazore o potrebah trgovine in obrtnije dotičnim oblastvom; oddajajo pa tudi svoje mnenje o postavnih načrtih, o ustanovitvi javnih zavodov, kateri spadajo v trgovsko in obrtno stroko.

Zbornice imajo dolžnost, da pazijo na zapisnike zborničnih volilcev, da vpisavajo znamke in vzorce, da oskrbavajo vedno izkaze o vpisanih firmah, da zbirajo statistične podatke;

Pač bi bilo odveč omenjati, kak utis so napravile te besede poveljnikove na muhamedansko stanovništvo. Vsem je dopalo to postopanje in vsi muhamedanci so blagoslovljali kneza, kolikorkrat se je imenovalo njegovo ime.

Ko je knez Nikola obiskal nedavno Podgorico, pozdravila ga je deputacija najbogatejših Muhamedancev. Drug pot je obiskal knez turško šolo ter vprašal otroke to in ono. Necega dečka, čegar odgovori so mu zlasti dopali, obdaril je ter ga spodbujal tako nadaljevati ter napravljati svojemu učitelju veselje. Ko je jezdit knez s svojimi vojvodi skozi Podgorico, tekali so mali Turčini za njim, glasno kličejo: „Živio gospodar! Živio knaz!“

Danes je Podgorica drugačna. Nekdanje trgovsko mesto postalo je velika vojašnica. Kamor se človek li ozré, po trgih in cestah sloné črnogorski vojaki ali pak hodijo oborožene četice po ulicah. Straže se menjajo in vsak trenotek se sreča kak višji črnogorski častnik odzdravljajoč pozdravom, ki mu doné od vseh strani nasproti. Podgorica postala je velik, utrden tabor in bode ostala, dokler se turška vlada ne poprime izpeljave berlinske pogodbe. A preje ali pozneje, ko se bodo sešli zopet kakor nekdanj albanski načelniki h kakemu dogovoru v Cetinjah, in bo povzdignil Marko Miljanov, hrabri Kuči-vojvoda, svojo čašo na zdravje svojih viteških prijateljev,

sestavljati morajo sumarno letna poročila, vsako peto leto pa o petletni dobi predložiti trgovinskemu ministerstvu statistično glavno poročilo.

Zbornice pa imajo še posebno pravico, da vplivajo na imenovanje prisustvovalcev pri trgovinskih sodnijah, bančnih cenzorjev, razsojevalcev in senzalov; trgovinske zbornice dajejo spričevala o obstanku trgovinskih navad, o vpisavi znamk, o predloženih vzorcih blaga; poročajo pa tudi, če more kak ponudnik v istini erarna naročila izvesti; konečno jim pristaja, da odločevajo razsodno v prepirih pri trgovinskih in obrtnih zadevah.

Trgovinske in obrtne zbornice oddajajo svoje mnenje o postavnih načrtih in naredbah, kakor tudi o obrtnem poučevanju; one izrekajo svoje mnenje, pomislke in izrekajo navete pri zakonodavstvu, tičočim se trgovine in obrtnije, dalje izrekajo svoje mnenje o varstvu znamk, vzorcev in privilegijev, o jednostni meri in vagi, o podaljšanju bančnih privilegijev, o reformi neposrednjega obdačevanja, o carini, užitnini in pristojbinah, o naredbah proti lihvarjem, o trgovinskih in carinskih pogodbah i. t. d. In če pri oddajanju svojega mnenja pri teh vprašanjih trgovinsko in obrtne zbornice vedno ozir jemljejo na koristi trgovine in obrtnije, razvidno je pač, kolikega pomena so osebito za trgovino in obrtnijo. Trgovinske in obrtne zbornice pa se potegujejo tudi za splošne interese; naj tu menimo, da se zbornice poganjajo za gradenje železnic, za napravo novih poštnih in uravnavo poštnega prometa, one gledajo na to, da se tarif pri železnicah za blago in osebe kolikor možno zniža in napravi jednoten, da se uredijo poštni in telegrafski pristojbine i. t. d. Dovelj! Za vse to se poganjajo trgovinske in obrtne zbornice, in navadno vspešno. Kdo more, pregledavši pravice in dolžnosti zbornic, še dvojiti o njih velevažnem pomenu? — i —

Iz Srbije.

Srbi pričeli so novo leto z zadovoljstvom in zaupanjem. Prošlo leto sme se prištevati gotovo najznamenitejšim v novi srbski zgodovini. Ustaja se je vsekako uže v zadnjih dnevih 1883. leta udušila, a še le v naslednjem letu se je posrečilo, pomiriti duhove ter za mnogo časa zapeljano javno mnenje zopet spraviti na pravo pot; v naslednjem letu se je še posrečilo, usodo dežele z mogočno roko smotru primerno odločevati. Volitve so omogočile, da se je ugodilo onim zahtevam, katere stavi duh časa do vsakega naroda v orijentu, kateri je bil v svojem razvoju po zgo-

postalo bode v Podgorici zopet živahneje in trg obiskoval se bode še pogosteje, kakor se je nekdanj, ker ne bode nikogar več, ki bi z nekako tesnoto prestopil mestni prag podgoriški, ne vedoč, ali ne bi ga utegnili podreti k tlam kroglja kacega fanatičnega Turka.

Omeniti mi je tu, da namerava knez, ko se mirne razmere utrdijo, povzdigniti promet mej skaderskim jezerom in Podgorico z napravno tramway-a skozi lepo in rodovitno dolino zetaško. Kdor pozna razmere natančneje, bo le-to namero le hvaliti moral. Podgorica postala bo sčasoma najbogatejša, najlepša in največje črnogorsko mesto. Vsled izvrstne lege konec zetaške doline in ob bregovih dveh rek, sredi raznovrstnih narodičev, v direktni zvezi s Skadrom in skaderskim jezerom in pod varstvom poštene in premišljene vlade, dana ji je prilika, zavzemati v kulturni zgodovini črnogorski važno mesto.

Opočivši se v hiši gostoljubnega srbskega trgovca podgoriškega, uporabili smo ponujano nam se priliko, da si ogledamo mesto. Z razrušene kule imeli smo jako uzgoden razgled na mesto in njegovo okolico. Pred nami ležala je Podgorica s svojimi obilimi minareti in s svojo Sahat-kulo (zvonik z uro), obrobjena z gorami, iz katerih šumi bistra in mogočna Morača. Združivši se malo poprej z romantično Zeto, čaka pri Podgorici nanjo z ribami oblagodarjena Ribnica, ki se združi z njo, na-

vinskih dogodkih oviran ter je zaostal za veliko evropsko družino narodov. Kabinet Garaščani je po svoji večini, katero ima v skupščini, postavil tiskovni zakon, zakon o društvi, kakor tudi občinsko avtonomijo na tako podlagi, da se morejo vsi občinski interesi države, kakor tudi naroda varovati.

Da se je izvela velika davčna reforma, je tako velikega pomena, da se bodo njene posledice lahko našle v poznih časih. Vsled tega se bode mogla izpolniti velika naloga, da se dežela na vse strani razvija ter da se finance na trdni podlagi konsolidirajo. V letu 1884 izvršiti je bilo treba marsikatero trdo delo, a bilo je tudi leto, katero je prineslo obilo sadu. Ta pogled v preteklost vzpodbuja vlado in parlament, da z neutrudno močjo tudi v bodočem letu stopata po oni poti, katere vodi do interesov domovine.

Naučni minister, Stefan Popović, zaukazal je z okrožnico do vseh šolskih oblastev v kraljevini, naj se strogo izvaja obligatorno obiskovanje šole v primarnih šolah. Do zdaj se je v tem oziru ravnavalo precej popustljivo, in če so stariši vložili prošnjo, naj se njihovi otroci oprostito obiskavanja šole, se je to večkrat zgodilo; to se ne bode zdaj več zgodilo, taka prošnja se bode absolutno odbila. To naredbo, izdano v interesu splošne prosvete, povsodi z veseljem pozdravljajo. P. C.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj sešli so se zopet državni poslanci na Dunaji. Včeraj še ni zboroval nobeden klub, sklicani so bili še le danes na 10. uro dopoldne, da se sestavi dnevni red za prvo sejo. V parlamentnih groh se govori, da bode pravosodni minister uže naznanjeni zakon proti anarhistom predložil zbornici v jedni prvih sej. — Plenarna seja gospodske zbornice se še ni razpisala.

Iz Zagreba se poroča, da je srbski klub sklenil, da se srbski poslanci hrvatskega sabora in ogerskega državnega zbora skličejo k posvetovanju v Budimpešto v 1. ali 2. dan februarja. Pri tem shodu se bode posvetovalo in sklenilo, kako imajo Srbi v Ogerski in Hrvatski na dalje postopati, in govorilo se bode o ustanovitvi klubovega glasila. Nadalje se bode baje tudi sklepalo o shodu, katerega se imajo udeležiti vsi stanovi srbskega prebivalstva.

V Kolinu zaprli so zaradi socijalističnih rovanj sumnjivega delavca ravno tedaj, ko je pred stanovanjem žandar-

pravivši poprej majhen vodopad. Ob izlivu Ribnice, kjer se nahaja nek mlin, je jako živo; otroci in odrasli kretajo se po bregu, med tem ko peró ženske v bistri vodi hišno perilo. Pred nami leži Velje in Malo Brdo in pod njim, onkraj Morače, Ljeskopolje. Na tem kraju tekla je, ni še dolgo tega, marsikaterokrat črnogorska in mohamedanska kri, ker Turki niso mogli trpeti, da bi pasli Črnogorci svojo lačno živino na turških tleh.

„Sve to je bilo careyo, a sad nije više,“ djal je žalostno naš iz Žabljaka spremljajoč nas Arnavt, ko mi je razlagal kraj na okoli.

Za Podgorico dviga se visoko gorovje Kuči. Razrušena kula medunška, ki štrli iz neke skalnate zarez, spomnila nas je junaških delov Marka Miljanova in Ilije Plamenaca. Pač ni bilo turškim nizamskim bataljonom nikoli tako tesno pri srcu ko takrat, ko so se zabliskali za njimi neizprosljivi črnogorski handžari, med tem ko je pod njimi zevajoče brezno obetalo ravno tako strašno smrt tistim, ki se ne bi dali rajši jataganom razmesarit.

Tekoj se pričenjajo albanske gore, ob kojih znožju leži Tuzi. Od Cijevne raztezajo se tja do tal Kastratov in od tod do Skadra, do tolikrat opevanega „Bjelega Skadra.“

Proti jugu odpira se dolina zetaška, ki ima kot bojno polje v svetovni zgodovini nemajhno veljavo.

Drugo jutro, še pred solničnim vzhodom

merijskega stražmeštra odvrigel pismo, v katerem je bila izrečena socijalistična smrtna obsodba kolinskemu policijskemu prigledniku. V Kolinu in Časlavi našli so po ulicah raztresenih več stotin podpihujočih tiskovin, v katerih so se delavci pozivali, naj se maščujejo zaradi smrti Kamererjeve in Stellmacherjeve. Tiskovine sa zaznamovane z „New-York“.

Generalmajor grof Ignatijev imenovan je interimnim generalnim guvernerjem za vzhodno Sibirijo in poveljnikom irkutskega vojaškega okraja.

Tuje dežele.

Omenili smo že, da se je sestavil osrednji odbor, kateri ima nabirati doneske za darilo knezu Bismarcku ob njegovem sedemdesetletnem rojstvenem dnevu. Med članovi tega odbora pa ni najti nobenega svobodnjaškega, niti ultramontanskega poslanca. Vprašanje je, ali nobenega vzprejeti niso hoteli, ali pa pristopiti niso hoteli. Naj uže bode jedno ali drugo, gotovo je to čudna prikazen, da se stranke niti pri tacih vprašanjih zjediniti ne morejo.

Iz Rima se poroča, da ni minister Mancini poslal do raznih kabinetov nobene note o zadevi Assaba, pač pa je naročil italijanskim zastopnikom na raznih dvorih, da dadó vladam pomirljiva pojasnila o smotru te italijanske ekspedicije. Vse vlade so baje ta poročila simpatično vzprejele, francoski kabinet pa da je celó italijansko vlado vspodbudil k temu koraku.

Svetovalstvo cenzorjev v Pekingju je stavilo kitajski cesarici predlog, naj se obsodi v smrt Ma-Kjer-Čang, tajnik Li-Hung-Čangov, ker je odgovornost prevzel za tientsinsko pogodbo. Cesarica pa je zavrgla ta predlog.

Dopisi.

S Štajerskega, 18. januarija. (Izvirni dopis.) Kakor znano, potegujejo se dolnještajerski rodoljubje uže leta in leta, da bi se v Zalcu ustanovila podružnica c. kr. kmetijske družbe štajerske. Mnogo je bilo uže pisanih prošnja odposlanih v Gradec, govorili in prosili so ustno poklicani možje za ustanovitev podružnice, nič ni pomagalo — ostalo je vse pri starem.

V decembru mesecu minolega leta vložili so zopet žalski meščanje in posestniki osebno prošnjo pri c. kr. kmetijski družbi v Gradci. O tej prošnji sklepalo se je dné 5. t. m. v Gradci ter zavrgla se je zopet prošnja s 6 proti 6 glasovom.

sedeli smo že na sedlih ter jezdili po razkopanem tlaku podgoriskem. Pod ugodnimi avspiciji podali smo se nazaj na pot v Cetinje.

III.

Cetinje leže na neki planini. Takozvano cetinjsko polje je tako obdelano, kakor nje-guško ter je spomladi jako prikupljivo, zlasti ako je prej deževalo. Prava zelenica je v črnogorski kamneni puščavi; vsled tega se Črnogorec ne ponaša nemalo z lepim cetinjskim poljem.

Podnebje je zelo različno; ravna se po letnih časih. Po leti je jako huda vročina, kateri sledi nenavadna suša, po zimi pa pritisne ravno tako hud mraz, ki prestajo zlasti težko oni, ki ga niso vajeni. Še neprijetnejši je jesenski dež, ki traje po več dni. Cetinje so take dni prav čudne. Večina cetinjskih hiš navzame se vlažnosti, da so veseli, če je samo jedna stena mokra in ne vsa hiša. Tudi „lokanda“, jedini hotel črnogorski, ni izvzet, da si tudi se stanuje sicer v njem prav prijetno.

Če se spreminja po leti vsled vročih solčnih žarkov sočnato zelenje lepih gorskih planin v sila puste rumenkaste in rumene štremlje, zginja tudi voda iz vodnjakov in studencev. Le za drag denar dovažajo jo stanovniki bližnjih krajev.

Uže iz dosedaj rečenega se lehko sklepa, da Cetinje niso nikakor pripravne postati vsaj

Tako preziranje poparilo je duhove; sklenili so članovi kmetijske družbe, da izstopijo iz nje, kar so v istini tudi uže storili.

Odveč bi bilo dokazovati, kako važno mesto je za podružnico ravno Zalec, saj je itak vsakemu predobro znana cvetoča trgovina s hmeljem.

Kaj početi? Sestavil se je odbor ter se posvetaval o tem; sklenilo se je, naj južnoštajersko hmeljarsko društvo v Zalcu sporazumno s cesarjevič Rudolfovim sadjarskim društvom v Št. Juriji ustanovita kmetijsko družbo za Dolenje Štajersko, c. kr. visoka vlada pa naj se naprosi za prilično subvencijo. Ob enem se je tudi razgovorjalo o izdavanju družbenega lista v slovenščini, in več odličnih kmetovalcev je uže ponudilo znatno podporo.

Vsled takega preziranja od strani c. kr. kmetijske družbe v Gradci trpi zeló mnogo dolenji Štajer; koliko bi vspešnega mogla storita kmetijska družba v prosep hmeljarstva in sadjarstva v južni Štajerski, a vse to je zánjo blizu da deveta briga.

Razne vesti.

— (Diamanti kraljice Natalije.) Poročali smo uže, da so se dragocenosti, ki so bile kraljici Nataliji namenjene in ki so bile na pošti izgubile, uže pri nekem urarji našle. Sedaj se iz Belgrada znova poroča, da so v Semlinu zaprli 15 oseb, ki stojé na sumu, da so se te tatvine udeležile. Sploh se cela zadeva zeló natanko preiskuje.

— (Strašen mraz) vlada na severu in vzhodu Rusije. V Arhangelju zmrznilo je živo srebro in spirtni thermometer kazal je dné 8. t. m. 43° R.

— (Potres v Italiji.) Sedaj se tudi iz Italije poročajo nesreče, ki so jih napravili potresi. V Girifalco v Kalabriji namreč zrušilo se je vsled potresa več hiš in mnogo ljudi je pokopanih v razvalinah. Dosedaj odkopali so pet mrtvih in mnogo ranjenih. Pet ljudi pa, ki so jih odkopali, ni bilo čisto nič poškodovanih. Tudi v vasi Partinico pri Palermi čutil se je močan potres in se je tam zrušil stolp „Sito Reale“, pri kateri priložnosti je sedem ljudi prišlo ob življenje. Razen tega je bilo tam tudi mnogo hiš poškodovanih.

— (Bratomor in samomor.) V vasi Langthon živela sta brata Amos in John Barber čisto zasé. Amos bil je 64 let star, John 54. Bila sta črevljarja in živela sta dokaj dobro. Med seboj sta se dobro razumela, a z drugimi občani se nista nič kaj rada v dotiko podajala. Zlasti starejši Amos bil je zeló molčec in nekaj let sem ga noben sosed ni slišal govoriti. Ako ga je kedo navgoril, nasmehnil se je le, ali je z glavo zmajal,

kako mestece srednje veljave. Za to ugodna ni niti visoka lega, niti popolna zaprtost in odločenost od sveta, niti niso ugodne klimatske razmere. Cetinje vsled tega niso niti mesto niti vas, bile so dosedaj le velik utvrden tabor.

V jednem svojih pisem zval sem kneza, poveljnika one velike nepremagljive tvrđjave, ki se zove Črna Gora. Cetinje pa niso nič družega nego rezidenca tega poveljnika, glavno taborišče črnogorskega naroda, ki živi v večni vojski. Rjeka oveseljuje svoje stanovnike vsaj s svojo lepo lego in svojim živim prometom, Cetinje pa nimajo tega nič. A mesto tega so Cetinje glavno mesto dežele, rezidenca kneževa, stolica metropolitova in najvišjega sodišča in družih črnogorskih uradov.

Za dosedanje razmere zadostovale so Cetinje po polnem, da vsled svoje lege bile so za rezidenco kneževu po polnem ugodne. In svojo nalogo izpolnevale so izvrstno; v Cetinjah se vladarji niso omehkužili, ampak se le še bolj utrdili in mislili jedino le na vojskine zadeve.

Sredi svojega junaškega naroda, s katerim so delili veselje in žalost, proč od vsega, kar bi jim ponujalo kakor koli prijetno ali mehkužno življenje, mislili so črnogorski knezi vedno le na to, kako bi mogli priboriti svojemu narodu boljše shajanje. Bog vé, bi li bili danes Podgorica, Nikšič in Bar črnogorski,

a črhnil ni nikdar besedice. Ko bi ga ne bili slišali časih samega seboj mrmrati in govoriti, misliti bi se bilo moralo, da je nem postal. Amos bil je velik, in krepak mož. John nekoliko manji in slabotnejši. Za posebno prebrisanega niso nobenega imeli, vendar so mislili, da je John pametnejši, nego njegov brat. V četrtek zjutraj raznesla se je naenkrat novica čez vas — da Amos umorjen na tleh leži in da je John obešen. Oba brata imela sta navado, da sta vsak večer, preden sta se vlegla k počitku, hodila v poslopje, ki je stalo nekoliko oddaljeno za njino hišo. Po kaj sta hodila, ni znano nikomur. Sklepa se, da je John svojega brata v tem poslopji počakal ter ga nadomoma napadel, ko se mu je približal. Vender se je stari mož moral braniti, kajti njegov telovnik in suknja bila sta strgana. Morilec hotel je gotovo svojemu bratu vrat prerezati, kar se iz tega sklepati dá, da so v njegovem žepu našli britev, vender se je moral poslužiti družega orodja, ker je umorjeni imel na glavi več globoko zevajočih ran. Dejanje se je najbrž okolo sedme ure zvečer izvršilo, kajti malo prej še opazoval je Johna nek deček, ko je na vratih stal, ter nekaj v roki držal. Deček ga je večkrat ogovoril, a ni dobil odgovora. Kaj da je v roki držal, ni mogel razložiti, najbrže pa je bilo pismo, koje je ta pisal svojemu svaku Juriju Burtonu. Ko je bil svojega brata pobil, zaprl je kočo, spravil ključ v žep ter se še samega sebe obesil. V pismu naznanil je svojemu svaku, kaj da namerava storiti. Vzrok temu strašnemu dejanju mora pač blaznost biti. John Barber je uže pred dvema leti ondotnega zdravnika prosil, da naj mu preskrbi prostor v norišnici.

Domače stvari.

— (Nj. veličanstvo cesarica) peljala se je danes v spromstvu Nj. ces. visokosti nadvojvodice Valerije z Dunaja v Miramare. Nj. veličanstvo ostalo boe tam kakih osem dnij, med tem priredili se bodo izleti na Kras in vožnje po morji.

— (Obrtni nadzorniki.) C. kr. trgovinsko ministerstvo je sklenilo, da se število obrtnih nadzornikov poviša od 9 na 12. Vsled tega povišanja se bode vršila tudi spremena v nadzorniskih okrajih. Deseti okraj bi obsejal Tirolsko, Predarelsko in Koroško, jednajsti Štajersko in Kranjsko, dvanajsti Primorsko in Dalmacijo. Gradec ostane sedež jednemu nadzorniku, v Trst pa pride tudi jeden.

— (Najnovejša slovenska skladba.) Povedali smo uže svojim bralcem, da je gosp. dr. B. Ipavec v Gradci uglasbil divno Gorazdovo pesem: „Mi vstajamo!“ Čujemo, da bode ta kompozicija slavnega skladatelja, katera bode gotovo dobro došla vsem našim pevskim zborom, priložena 2. številki „Ljubljanskega Zvona“.

ako bi imele Cetinje vse prijetnosti modernih mest. Želja po boljšem shajanju podaja roko prirojenemu junaštvu tega naroda in njegovih vladarjev, ter podžiga njihovo domoljubje. Saj je dajal hrabremu Črnogorceu z pustega in revnega katuna pogled lepega in rodovitnega polja nikšiškega ali blagoslovljene zetaške doline novega poguma; ravno tako poželjivo gledal je stanovnik z Amnice na bližnje in vender tako oddaljeno morje. Sicer pak so imele Cetinje, kot glavno mesto in stolica kneza črnogorskega, vsak čas vsaj tako veljavo, kakor ne vsaka stolica nemške srednje Evrope.

Cetinjska dolina zapažena je z visokimi gorami ter je podobna velikemu kotlu. Sredi tega kotla, ki ga reže od Bajic sem držča cesta, leže Cetinje, katerim se pritiskati proti severu vasi Doljni kraj in Bajice. Cetinje imajo jedno veliko in malo postranskih cest. Nedvomno najlepše in tudi najstarejše poslopje je takozvani monastir, samostan, kjer stoluje črnogorski metropolit. Monastir je dva nadstropja visoko, iz sekanega kamena delano poslopje z obokanimi prehodi. Za samostanom dviga se neka zvoniku podobna stavba, za njo na gori cetinjska kula, vrhu katere so se še za Danila natikale glave v boju ubitih Turkov. Na kuli je sedaj zvon, ki ga je podaril mestu Cetinje Zemunčan Lazar Urošević.

(Dalje prihodnjič.)

— (Mestni zbor ljubljanski) ni, kakor poroča včerajšnja „Triester Zeitung“, zamudil obroka za vložitev rekurza proti določbi deželnega šolskega sveta zaradi ustanovitve nemške ljudske šole, marveč opustil je navlašč rekurz, ker je ko- nečno uvidel, da je vsako nasprotovanje nevspešno. Vender!

— (Kranjska hranilnica) sklenila je, kakor znano, v glavni skupščini dné 29. maja 1884, da ustanovi in vzdržuje četverorazredno privatno šolo za dečke v Ljubljani z nemškim učnim jezikom in da se dovoli iz rezervnega zaklada hranilničnega znesek 50000 gld., da se zidajo cena in zdrava stanovanja za delavce v Ljubljani ter je te sklepe predložila v potrditev visoki c. kr. deželni vladi. Visoka c. kr. deželna vlada pa teh sklepov ni potrdila. Dotični obširno utemeljeni odlok priobčimo v vsem obsegu v jedni prihodnjih številkih.

— (Poštne hranilnice.) Da se med narodom bolje spozna važnost poštne hranilnice, sestavil je upravni urad poučni spis o prometu poštne hranilnice. Ta spis razdelila bodo politična oblastva društvom, raznim zavodom itd.

— (Posojilnica v Krškem.) Načelstvo tega novega denarnega zavoda se je v nedeljo, 18. t. m., takó-le konstitovalo: J. Knavs, ravnatelj; J. Lapajne, njega namestnik; J. Pfeifer, blagajnik; A. Jugovec, preglednik.

— („Narodni šoli“) na korist je imelo „Bralno društvo“ v Krškem veselico, katere čisti dohodek bude znašal čez 40 gld.

— (Samomor.) Iz Celja se poroča, da si je v petek popoldne s samokresom vzjel življenje železniški inženir Kielhauser. Vzrok samomoru je bila neozdravljiva bolezen, katera ga je uže delj časa nadlegovala.

— (Iz Štajerske) poroča se o obilem snegu, kateri je padel v slednjih dnevih decembra l. l. in začetkom tega meseca. V južni Štajerski leži sneg 100 do 130 centimetrov visoko. Debela snežena odeja udrla je pri mnogih hišah strehe. V sled obilnega snega je promet zelo oviran, dasi dan na dan obilo delavcev odkidava sneg.

— (Spretni policist.) „Edinost“ poroča: V Trstu imamo policijskega agenta, rodóm Slovenca, katerega v občé pošteni ljudje in tatovi poznajo le pod imenom „št. 1.“ (slóve na ime Tic). Ta mož ima tako prakso, da precej zavoha vsako tatovsko gnezdo; znano je, kako se je lansko leto z nekim drznim tatovom bojeval na življenje in smrt. Uže več časa je neka močnejša družba tatov vlomljala v magazine, posebno pa v tabakarno, krala po okolici kokoši itd. Policija je zastoj iskala tatov in listi so morali le vedno poročati „o nepoznanih“, ali „št. 1.“ je zavohal ležišče te tatovske bande, in sicer v hiši neke okoličanke, Ane Zepar v ulici Tesa št. 514. Zavohal je „št. 1.“, da tja hodi nek Jakše, jako sumljiv človek, k dekletu v vas, to je k hčeri omenjene Zepar. V sredo je zopet videl iti Jakšeta v ono hišo. Gre za njim in začne povpraševati staro v veži, kje je hči. Ta mu pové, da je v gorenji sobi. Gre in najde v sobi mlado Ano Zepar samo, ali v sobi je bilo tudi več sumljivega blaga. „Št. 1.“ začne iskati in najde povsod, posebno v posteljah, vse polno ukradenega blaga, posebno duhana, obleke itd. Ali ko so došli še drugi policisti na pomoč in so preiskali vse lokale in kote, našli so po omarah in posteljah skritih pet tičkov, namreč omenjenega Jakšeta, deserterja in lehkoživca, mornarja Pavla Možeta, voznika Josipa Šuko, voznika Miho Večieta in slugo Papa, našli so pri njih tudi vse polno ključev, vetrihov in družega tatovskega orodja ter vse odpeljali v sigurni kraj v ulico Tigor vseh pet tatov in obe ženski, ljubico in mater.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 20. januarija. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo pismo, v katerem je grof Hohenwart imenovan predsednikom najvišjega računskega dvora.

Dunaj, 20. januarija. (Zbornica poslancev.) Vlada je predložila predlogo o odpravi porotnih sodnij za Dunajsko Novo Mesto; predlogo o spremeni reda za državnozbornske volitve na Dolenje-Avstrijskem. — Proskowetz

interpeluje vlado zaradi povišanja carine na žito; Richter predlaga, naj se vzajemno postopa z Nemčijo, da se zabrani prekomorska in ruska konkurenca.

Russ interpeluje zaradi podpiranja, da se Trst izvoli izhajališčem za nemško parobrodno črto. — Menger predlaga avtentično interpretacijo zakona o odpravi veksacij posojilnih zadrug po davkarskih oblastvih. — Menger predlaga, naj se postavi odbor zaradi uredbe vseh rek.

Dunaj, 20. januarija. „Polit. Corr.“ de- mentuje po dunajskih listih razširjeno vèst, da nameravata cesarjevič in cesaričina obiskati Krf, Atene in Smirno.

Zagreb, 19. januarija. Sabor je odbil verifikacijo izvolitve Kumičića, potem se je seja in zasedanje zaključilo.

Mannheim, 19. januarija. V Hockenheimu zaprli so rokodelskega pomočnika. Streljal je s samokresom na žandarma; nikakor ni hotel nič povedati o svoji osebi. Pri njem našli so patrone in veliko svoto denarja.

Novi Jork, 19. januarija. Blaznična bolnišnica v Kankakee (Illinois) je pogorela. Sedemnajst bolnikov je zgorelo.

Novi Jork, 19. januarija. Telegram iz Paname poroča, da se je vstaja razširala. Vstaši imajo Barranquillo posedeno. Tudi Carthageno so ustaši zasedli, a vladne čete so si jo zopet priborile.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 20. januarija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82·90
» » » » » srebrou	83·70
Zlata renta	106·40
5% avstr. renta	98·30
Delnice národne banke	864·—
Kreditne delnice	299·75
London 10 lir sterling	123·75
20 frankovec	9·77 ⁵
Cekini c. kr.	5·78
100 drž. mark	60·35

Tujci.

Dné 18. januarija.

Pri Maliči: Horwitz, Wagner, Menk, trgovci, z Dunaja. — Ranzinger, stekl. fabrikant, in Loy, trgovec, iz Kočevja.

Pri Slonu: Globočnik in Vodničar, trgovca, z Dunaja. — Deperis, c. kr. vladni koncep. praktikant, iz Kamenika.

Pri Bavarskem dvoru: Prebil, trgovec, z Reke. — Valsasini, trgovec, iz Monze. — Božič, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri Južnem kolodvoru: Strauss, potovalec, z Dunaja. — Veneziano, zasebnica, iz Trsta.

Pri Avstr. carji: Hausler, trg. potovalec, iz Ichenhausen.

Pri Virantú: Loušin, trgovec, in Fasan, gozdar, iz Ribnice.

Meteorološki poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
19. jan.	7. zjutraj	743·84	— 8·6	svzh. sl.	d. js.	0·00
	2. pop.	741·20	— 3·6	»	js.	
	9. zvečer	744·26	— 8·0	»	z. svit	

Zahvalo

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za milo sočutje in tolažbo, katero so skazovali o boleznih in smrti našega edinega in nepozabljivega sinčka

Franceta Koncilije.

Posebno prísérno zahvaljujemo se še za podarjen, prekrasen venec g. Jak. Dereaniju, blagodušni gospej Josipini Vehovec in sploh vsem onim, ki so se tako obilo vdeležili pogreba našega sinčka.

Zkušemperk v 19. dan januarija 1885.

Amalija in France Koncilija, stariši.
Kornelija in Zora Koncilija, sestrici.

Umrlí so:

Dné 19. januarija. Janez Pirc, fabriški delavec, 44 l., Kravja dolina št. 2, jetika.

V civilni bólnici:

Dné 17. januarija. Marija Škoda, gostinja, 65 l., opešanje močij.

Pri nas se dobivajo tudi knjige iz zaloge

„Matica Slovenske“

in sicer:

- Národní Koledar in Letopis** «Matica Slovenske» za 1867. l. 20 kr.
— za 1868. l. 50 kr.
- Letopis** «Matica Slovenske» za 1871. l. Uredil dr. E. H. Costa. 50 kr.
— za 1872. l. 1873. l. Z eno sliko in eno tablico geometričnih podob. Uredil dr. E. H. Costa. 50 kr.
— «Matica Slovenske» za 1874. l. 50 kr.
— za 1875. l. Uredila J. Tušek in M. Pleteršnik. 50 kr.
— za 1876. l. Uredil M. Pleteršnik. 50 kr.
— za 1877. l. Uredil dr. Janez Bleiweis. 50 kr.
— za 1878. leto. I. in II. del. Uredil dr. Janez Bleiweis. 25 kr.
— za 1878. l. III. in IV. del. Uredil dr. Janez Bleiweis. 25 kr.
— za 1879. l. Uredil dr. Janez Bleiweis. 50 kr.
— za 1880. l. — — — — — 50 kr.
— za 1881. l. — — — — — 1 gld.
- Zgodovina slovenskega naroda.** Spisal J. Trdina. 60 kr.
- Vojvodstvo Kranjsko.** Po spisu Jož. Erben. 20 kr.
- Vojvodstvo Korosko.** Po spisu Jož. Erben. 20 kr.
- Slovenski Stajer.** Spisali rodoljubi. I. snopič. 25 kr.
— Spisal dr. Ivan Gršak. III. snopič. 30 kr.
- Slovanstvo.** I. del. Spisali Jan Majciger, Maks Pleteršnik in Bož. Raič. 50 kr.
- Germanstvo in njega upliv na Slovanstvo v srednjem veku.** Spisal J. V. 10 kr.
- Telegrafija.** Spisal dr. Sim. Šubic. (Iz Letopisa 1875. I. Posebej vezana) 30 kr.
- Slovnica češkega jezika z berilom.** Spisal Fr. Marn. 60 kr.
- Slovnica ruska za Slovence.** Spisal Fr. Majar. 1 gld.
- Razna dela pesniška in igrokazna Jovana Vesela-Koseskega.** Z njegovo podobo. 2 gld.
- Dodatek** (k tem delom) 20 kr.
- Vodnikove pesni.** Uredil Fr. Levstik. 50 kr.
- Dr. Lovro Toman.** S podobo. 40 kr.
- Dr. Etb. H. Costa.** S podobo. 40 kr.
- Kopitarjeva spomenica.** Uredil J. Marn. 40 kr.
- Oljkaní Slovence.** Spisal Iv. Vesel. 40 kr.
- Vpliv vpijančljivih pijač.** Spisal dr. M. Samec. 10 kr.
- Potovanje okolo svetá v 80. dneih.** Iz francoskega prevél D. Hostnik. 40 kr.
- Spomenik o šeststoletnici začetka habsburške vlade na Slovenskem.** 4 gld.
- Strup.** Vesela igra v enem dejanju. Prosto poslovenila Lujza Pesjakova. 10 kr.
- Slovenska slovnica,** po Miklošičevi primerjalni spisal Jan Šuman. 1 gld. 50 kr.
- Turgenjev.** Lovčevi zapiski I. del, preložil F. J. Remec. 50 kr.
- Znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča.** Spisal A. Cigale. 1 gld.
- Prirodnoznanstvi zemljepis.** Spisal J. Jesenko. 1 gld.
- Zemljevidi:** Evropa, Azija, Amerika, Afrika, Avstralija, Rusija, Turčija in druge vzhodne dežele, Britanija in Škandinavija, Švica, Španija in Portugalsko, Nizozemsko in Belgija, Italija, Nemško cesarstvo, po 10 kr.
- Zgodovina avstro-ogerske monarhije.** Spisal Janko Kersnik (drugi popravljeni natis). 20 kr.
- Geometrija za učiteljišča.** Sestavil L. Lavtar. 1 gld. 20 kr.
- Somatologija.** Spisal dr. Jan Woldrich, poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.
- Prirodopis živalstva s podobami.** Po Pokorniju poslovenil Fr. Erjavec. 75 kr.
- Prirodopis rastlinstva s podobami.** Po Pokorniju poslovenil Iv. Tušek. 85 kr., vezana 1 gld.
- Rudninoslovje,** po Fellöckerji, spisal Fr. Erjavec. 40 kr.
- Štirje letni časi.** Po Rossmässlerji predelal Ivan Tušek. 40 kr.
- Schoedler, **Knjiga prirode.** Štirje snopiči. 1 gld. 70 kr.
- Posamični snopiči:
I. **Fizika.** Poslovenil Iv. Tušek. 40 kr.
II. **Astronomija in kemija.** 40 kr.
III. **Mineralogija in geognozija.** Poslovenil J. Zajec. 40 kr.
IV. **Botanika in zoologija.** Poslovenila I. Tušek in Fr. Erjavec. 50 kr.
- Oko in vid.** Spisal J. Žnidaršič. 25 kr.
- Nauk o telovadbi.** Drugi del (s 164 podobami). 40 kr.
- Oko in vid.** Spisal J. Žnidaršič. 25 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg.